

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

Заг сумын Засаг даргын 2019 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Аудитын код: БНА-2020/4/СТА-ТТЗ

Цахим хуудас:
Bayankhongor@audit.gov.mn

Баянхонгор хот
2020 он

Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга
тэргүүлэх аудитор : Б.Мөнхбат

Утас: 70442584 Цахим хаяг: munkhbatb@audit.gov.mn

Аудитын менежер: А.Цээням

Утас: 70442424 Цахим хаяг: tseenyama@audit.gov.mn

Аудитор: Д.Цэцэгмаа

Утас: Цахим хаяг:

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

1. Аудитын гэрчилгээ.....	4
2. Аудитын тайлан	6
2.1. Оршил.....	6
2.2. Аудит хийх үндэслэл, зорилго, талуудын хүлээх үүрэг, хариуцлага	6
2.3. Аудитын явцад мөрдсөн бодлого, журам, арга зүй, шалгуур үзүүлэлт.....	6
2.4. Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, үйл ажиллагаа болон дотоод хяналттай холбоотой хүчин зүйлсийн үнэлгээ.....	7
2.5. Төлөвлөлтийн шатанд тодорхойлсон эрсдэл, түүнийг үнэлсэн байдал.....	7
2.6. Материаллаг байдлын суурь сонгосон үндэслэл, тайлбар.....	7
2.7. Аудитын явцад хэрэгжүүлсэн горим сорил, түүний үр дүн.....	7
2.8 Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн үзүүлэлт.....	9
2.8.1 Мөнгөн хөрөнгө.....	9
2.8.2 Богино хугацаат хөрөнгө оруулалт	9
2.8.3 Авлага	9
2.8.4 Урьдчилгаа	10
2.8.5 Урт хугацаат хөрөнгө оруулалт	10
2.8.6 Бараа материал	10
2.8.7 Үндсэн хөрөнгө	10
2.8.8 Өр төлбөр	11
2.8.9 Засгийн газрын хувь оролцоо.....	11
2.9 Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга	12
2.10. Дараагийн аудитаар авч үзэх буюу анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал	13
2.11. Шилэн дансны мэдээлэл	14
2.12. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилтийн талаарх тайлбар, тодруулга.....	14
2.13. Дүгнэлтийн хэлбэр, үндэслэл.....	14
3. Менежментийн захидал	15
3.1. Орлого төвлөрүүлэлттэй холбоотой асуудал	15
3.2 .Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэлтэй холбоотой асуудал	15

4. Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	16
4.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан	16
4.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан	17
4.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан.....	21
4.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	24
4.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан.....	25
4.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан.....	29
5.Аудитын явцад илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт	31

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагуудын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын Стандарт
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
ТТЗ	Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч
ТШЗ	Төсвийн шууд захирагч

1. Аудитын гэрчилгээ

**БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

64101 Баянхонгор аймаг,
Баянхонгор сум, Номгон баг
Утас, факс 7044 2584
E-mail: bayankhongor@audit.gov.mn

ЗАГ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА
Д.МӨНХНАСАН ТАНАА

2020.03.23 № 1/350

танай _____ -ны № _____ -г

Г Аудитын гэрчилгээ Г

Төрийн аудитын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1, 18 дугаар зүйлийн 18.2, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2, 8.9.3-д заасны дагуу Заг сумын Засаг даргын 2019 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, тодруулгад санхүүгийн тайлангийн аудит хийв.

Зөрчилгүй санал дүгнэлт

Заг сумын Засаг даргын 2019 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт болон мөнгөн гүйлгээний тайланг материаллаг зүйлсийн хувьд Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль болон холбогдох стандартад нийцүүлж, Сангийн сайдын баталсан бодлого, журам, зааврын дагуу үнэн, бодитой, шударга илэрхийлсэн тул зөрчилгүй санал дүгнэлт гаргаж байна.

Санал дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагуудын нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн зарчим, стандарт болон Аудитын олон улсын стандартад нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан Санхүүгийн тайлангийн аудитын журам, зааврын дагуу гүйцэтгэсэн. Эдгээр нь санхүүгийн тайлан материаллаг буруу илэрхийллээс ангид эсэх талаар үндэслэлтэй баталгаа олж авах зорилгоор аудитыг төлөвлөж, гүйцэтгэхийг шаарддаг.

Аудитаар Заг сумын Засаг даргын 2019 оны жилийн эцсийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, тодруулга дах үлдэгдэл, ажил гүйлгээний дүн хэмжээ болон илчлэл тодруулга, тус байгууллагад мөрдөж байгаа нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, бүртгэл хөтлөлт, программ хангамж, дотоод хяналтын систем болон удирдлагын хийсэн томоохон тооцооллыг шалгаж, аудитын санал дүгнэлтийг дэмжих нотлох зүйлсийг хангалттай цуглуулсан.

D:\бичиг хэрэг 2020-Албан тоот А4\

005020278

Бидний хийсэн аудит тус санхүүгийн тайлан, тодруулгад санал дүгнэлт өгөх хангалттай, зохистой үндэслэлийг бүрдүүлсэн бөгөөд аудитын дүнд үндэслэсэн санал, зөвлөмжийг аудитын тайланд тусгасан болно.

Үүрэг хариуцлага

Заг сумын Засаг дарга нь Төсвийн тухай хуулийн 26 дугаар зүйлийн дагуу тайлант хугацааны санхүүгийн тайлан, тодруулгыг Нягтлан бодох бүртгэлийн болон Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, түүнтэй нийцүүлэн Сангийн сайдын баталсан журам, зааврын дагуу бэлтгэж, тайлагнах үүрэгтэй.

Аудитын дээд байгууллагуудын нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн зарчим, стандарт болон Аудитын олон улсын стандартын дагуу аудит хийж, жилийн эцсийн санхүүгийн тайланд санал дүгнэлт өгөх нь төрийн аудитын байгууллагын үүрэг юм.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Б.МӨНХБАТ

D:\бичиг хэрэг 2020-Албан тоот А4\

2. Аудитын тайлан

2.1. Оршил

Заг сумын Засаг даргын 2019 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын дүн, дүгнэлтийг төсвийн төвлөрүүлэн захирагч Д.Мөнхнасанд танд танилцуулж байна.

Энэхүү тайланд үйлчлүүлэгчийн санхүү, нягтлан бодох бүртгэл, дотоод хяналтын системд хийсэн үнэлгээний тойм, аудитын явцад илрүүлсэн зүйлс, гаргасан шийдлүүд, анхаарал хандуулахуйц залруулаагүй материаллаг болон материаллаг бус алдаа зөрчил зэрэг аудитын үр дүнгийн талаарх тайлбар, тодруулга, аудитын санал дүгнэлтийн хэлбэр, түүний үндэслэлийн талаар тус тус хураангуйлан тэмдэглэв.

2.2. Аудит хийх үндэслэл, зорилго, талуудын хүлээх үүрэг, хариуцлага

Бид Төрийн аудитын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1, 18 дугаар зүйлийн 18.2, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-т заасны дагуу Заг сумын Засаг даргын 2019 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болгосон санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Заг сумын Засаг даргын 2019 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль болон УСНББОУС, түүнд нийцүүлэн гаргасан төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, заавар, журмын дагуу үнэн зөв, шударга илэрхийлэгдсэн эсэхэд дүгнэлт өгөх нь энэхүү аудитын зорилт байв.

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангаа Төсвийн тухай хууль болон УСНББОУС, түүнд нийцүүлэн баталсан төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, журмын дагуу үнэн зөв, бодитой бэлтгэх үүрэгтэй.

Харин тухайн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлийг дээрх хууль болон бодлого, журмын дагуу материаллаг алдаагүй, үнэн зөв, шударга илэрхийлсэн эсэхэд санал дүгнэлт өгөх нь Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг юм.

Аудитыг 2020 оны 03 дугаар сарын 9-өөс 2020 оны 03 дугаар сарын 15-ны хооронд гүйцэтгэж, аудитын тайланг 2020 оны 03 дугаар сарын 20-ны өдөр эцэслэн баталгаажуулж, төсвийн төвлөрүүлэн захирагчид хүргүүлэхээр төлөвлөн, Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газрын гэрээт аудитор Д.Цэцэгмаа гүйцэтгэв.

Заг сумын Засаг даргын 2019 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд аудит хийлгэх хүсэлтийг Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2020 оны 01 дүгээр сарын 15-ны өдрийн 1/09 тоот албан бичгээр ирүүлж, санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангаа 2020 оны 03 дугаар сарын 09-нд ирүүлсэн байна.

2.3. Аудитын явцад мөрдсөн бодлого, журам, арга зүй, шалгуур үзүүлэлт

Аудитын явцад АДБОУС, АОУС, нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн бусад зарчимд тулгуурласан төрийн аудитын байгууллагын санхүүгийн тайлангийн аудитын талаарх бодлого, арга зүйг мөрдөж ажиллав.

Дээрх стандарт, зарчимд нийцүүлж Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан Төрийн аудитын байгууллагаас санхүүгийн тайланд аудит хийх журам, түүнд тусгасан үе шатны ажлыг гүйцэтгэн, шат шатны чанарын хяналт хийж, холбогдох ажлын баримт материалаар баталгаажуулсан болно.

Аудитыг Нягтлан бодох бүртгэлийн нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн зарчмууд, УСНББОУС, Төсвийн тухай хууль болон Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийг гол шалгуур болгож, батлагдсан төлөвлөгөө, хөтөлбөрийн дагуу хэрэгжүүлэв.

2.4. Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, үйл ажиллагаа болон дотоод хяналттай холбоотой хүчин зүйлсийн үнэлгээ

Бид санхүүгийн тайланд материаллаг алдаа байхгүй гэдгийг нягтлах үүднээс үйлчлүүлэгчийн нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, үйл ажиллагаа болон дотоод хяналтыг шаардлагатай гэж үзсэн хэмжээгээр дахин хянасан. Энэ нь материаллаг алдаа гарахаас хамгаалах ёстой гол бодлого, хяналтуудыг тодруулах, судлах зорилготой юм.

Заг сумын Засаг даргын санхүүгийн үйл ажиллагаанд ашиглаж байгаа нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох стандарт, журмын дагуу боловсруулагдсан байна.

Заг сумын Засаг даргын үндсэн үйл ажиллагаа, санхүүгийн дотоод хяналтын эрсдэлийг төлөвлөлтийн үе шатанд дунд гэж үнэлсэн бөгөөд гүйцэтгэлийн шатанд дахин хянахад дотоод хяналт үр нөлөөтэй гэж үзлээ.

Аймгийн Засаг даргын дэргэдэх Санхүүгийн хяналт, аудитын алба 2019 онд тус сумын дотоод төсөвт байгууллагуудын санхүүгийн үйл ажиллагаанд хяналт шалгалт хийсэн ба хяналт шалгалтаар зөрчил, дутагдал илрээгүй байна.

2.5. Төлөвлөлтийн шатанд тодорхойлсон эрсдэл, түүнийг үнэлсэн байдал

Аудитын явцад Заг сумын Засаг даргын бэлтгэсэн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэл нь материаллаг хэмжээний алдаатай илэрхийлэгдээгүй гэсэн үндэслэлтэй нотолгоо олж авахын тулд байгууллагын гадаад дотоод орчин, дотоод хяналтыг судалж, санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлантай холбоотой эрсдэлтэй асуудлыг илрүүлж, үнэлсэн.

Аудитыг төлөвлөх үе шатанд эрсдэлийн үнэлгээний урьдчилсан горим хэрэгжүүлэн 5 эрсдэлтэй асуудал тодорхойлж, эрсдэлийн үнэлгээний дүнд үндэслэн 5 асуудалд нарийвчилсан горим сорил хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж баталгаажуулсан болно.

2.6. Материаллаг байдлын суурь сонгосон үндэслэл, тайлбар

Аудитыг төлөвлөх болон гүйцэтгэх үе шатны материаллаг байдлын түвшнийг АДБОУС 1320, АОУС 320-ын дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлыг сонгов.

Төлөвлөлтийн шатанд материаллаг байдлын түвшнийг 2018 оны жилийн эцсийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардал 3548,8 сая төгрөгийн 1.0 хувь буюу 17,7 сая төгрөгөөр тогтоов.

Гүйцэтгэлийн үе шатанд материаллаг байдлын түвшнийг 2019 оны жилийн эцсийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардал 2438,7 сая төгрөгийн 1.0 хувь буюу 24,4 сая төгрөгөөр тооцсон нь улсын төсвөөс санхүүждэг төсөвт байгууллагын хувьд байгууллагын нийт зардлыг суурь үзүүлэлт болгон сонгох нь зохимжтой гэж үзсэнтэй холбоотой юм.

2.7. Аудитын явцад хэрэгжүүлсэн горим сорил, түүний үр дүн

Аудитын явцад хэрэгжүүлэх горим сорилыг төсвийн шатлалд хамаарах байгууллага, нэгж тус бүрээр төлөвлөж хэрэгжүүлсэн бөгөөд аудитын дүн, дүгнэлтийг нэгтгэсэн байдлаар үнэлж, гаргалаа.

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2019 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяа төсвийн байгууллага 6, тусгайн сан 2, нийт 8 санхүүгийн тайлан нэгтгэгдсэнээс ЗДТГ, ЭМТ, Ерөнхий боловсролын сургууль, Цэцэрлэгийн санхүүгийн тайланд дүгнэлт гаргаж, Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал, Соёлын төв, Орон нутгийн хөгжлийн сан, Сум хөгжүүлэх сангийн санхүүгийн тайланг түүвэрт хамруулж санал дүгнэлт өгөөгүй байна.

Аудитад хамрагдаж дүгнэлт гаргасан 4 санхүүгийн тайланд “Зөрчилгүй” дүгнэлт өгсөн байна.

Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн залруулга

Заг сумын ТТЗ-чийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангаар нийт 28,8 сая төгрөгийн алдаа илэрч, холбогдох байгууллагуудын аудитлагдсан санхүүгийн тайланд залруулга хийв.

Төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг нэгтгэхдээ харьяа байгууллагуудын аудит хийсэн санхүүгийн тайлангаас зөрүүтэй нэгтгэсэн байна. Үүнд:

- Нэгтгэсэн санхүүгийн байдлын тайланд ИТХ-ын хөрөнгийн дахин үнэлгээ дансны эхний болон эцсийн үлдэгдэл 0,3 сая, Соёлын төвийнх 0,5 сая төгрөгөөр тусгагдсан байхад байгууллагуудын аудитлагдсан тайланд тусгагдаагүй байсныг аудитлагдсан тайлангуудад залруулга хийлгэсэн
- Соёлын төвийн үр дүнгийн тайланд үнэ төлбөргүй олгогдсон 28,8 сая төгрөгийн Пургон автомашиныг хөрөнгийн орлого дансанд бүртгэсэн байсныг залруулж үнэ төлбөргүй орлого дансанд бүртгүүлж залруулсан.

Төвлөрүүлэн захирагчид хүргүүлсэн акт, албан шаардлага

ТТЗ-чийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн аудитаар акт тогтоогоогүй, албан шаардлага өгөгдөөгүй. Харин харьяа байгууллагуудын санхүүгийн аудитаар нийт 89,0 сая төгрөгийг алдаа зөрчил илэрсэн байна.

Харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайлангийн залруулга

Тус төвлөрүүлэн захирагчийн харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд 30,5 сая төгрөгийн алдааг залруулсан байна.

Сая төгрөгөөр

Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Нийт алдааны дүн		Үүнээс: Залруулсан алдааны дүн	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
1.Ерөнхий боловсролын сургууль	1	19,8	1	19,8
2.Цэцэрлэг	1	10,7	1	10,7
Дүн	2	30,5	2	30,5

Харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд илэрсэн залруулагдаагүй алдаа зөрчил

Харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд залруулагдаагүй дараах 58,5 сая төгрөгийн алдаа зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Сая төгрөгөөр

Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Нийт алдаа зөрчил		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	тоо	дүн	тоо	дүн	тоо	дүн	тоо	дүн
1.Сумын ЗДТГ	3	11.89			1	8.89	2	3.0
2.ЭМТ	4	7.97	2	6.8			2	1.17
3.Соёлын төв	2	0.56	1	0.56			1	0
4.СХС	2	36.2	1	4.9	1	31.3		
5.ОНХС	1	1.9	1	1.9				
ДҮН	12	58.52	5	14.16	2	40.19	5	4.17

2.8 Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн үзүүлэлт

2.8.1 Мөнгөн хөрөнгө

Мөнгөн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 113,9 сая, эцсийн үлдэгдэл 217,9 сая төгрөг болж, 104,0 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт №1. Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
Касст байгаа бэлэн мөнгө	-	-	-	-
Төрийн сангийн дансанд байгаа бэлэн мөнгө	113,9	217,9	104,0	100,0
Замд яваа мөнгөн хөрөнгө	-	-	-	-
Хадгаламж	-	-	-	-
Дүн	113,9	217,9	104,0	100,0

Эх сурвалж: Заг сумын Засаг даргын 2019 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэлд байгаа 178,0 сая төгрөг төрийн сангийн урсгал санхүүжилтийн харилцах дансанд, үүнээс ОНХС-гийн харилцах дансанд 118,5 сая, СХС-гийн харилцах дансанд 59,5 сая төгрөг, ОНХО-ын 39,9 сая төгрөг тус тус байршиж байна.

ОНХО-ын дансн үлдэгдэл нь оны эхэнд 23,7 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй, тайлант хугацаанд 52,4 сая төгрөг, ИТХ-ын өмнөх оны нэмэлт санхүүжилтийн төвлөрүүлэлтийн 1,0 сая төгрөг, санхүүгийн дэмжлэгээр 526,8 сая төгрөг тус тус төвлөрч, 580,5 сая төгрөгийн санхүүжилт, үүнээс орон нутгийн орлогоос 53,7 сая төгрөгийг олгож, төсөвт байгууллагууд 16,5 сая төгрөгийг буцаан төвлөрүүлж, үлдэгдэл 39,9 сая төгрөг байна.

Замд яваа мөнгөн хөрөнгө, хадгаламжийн дансанд мөнгөн хөрөнгө байхгүй байна.

2.8.2 Богино хугацаат хөрөнгө оруулалт

Богино хугацаат хөрөнгө оруулалт дансны эхний, эцсийн үлдэгдэл байхгүй.

2.8.3 Авлага

Авлага дансны эхний үлдэгдэл 167,6 сая, эцсийн үлдэгдэл 132,4 сая төгрөг болж 35,2 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт №2 Авлагын үлдэгдэл /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Байгууллагаас авах авлага		0,4	0,4
Төлбөртэй үйлчилгээний авлага			
Татаас, санхүүжилтийн авлага			
Зээлийн хүүгийн авлага	157,0	128,9	-28,1
Бусад авлага	10,6	3,1	-7,5
Зээлийн авлага			
Дүн	167,6	132,4	-35,2

Эх сурвалж: Заг сумын Засаг даргын 2019 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Авлагын үлдэгдэлд олон жилийн насжилттай 132,0 сая төгрөгийн дараах авлага байна. Үүнд:

- Сум хөгжүүлэх сангийн зээлийг 3 жилийн хугацаатай олгосон зээлийн авлагын үлдэгдэл 128,9 сая төгрөг
- ОНХС-гаас малжуулах төслөөр 3 жилийн хугацаатай олгосон зээлийн авлага 3,1 сая төгрөг байгаа нь тул насжилт өндөртэй авлага үүсэхэд нөлөөлж байгаа болно.

- Байгууллагаас авах авлагын үлдэгдэл 0,4 сая төгрөг нь шатахууны нөөц үүсгэх зорилгоор бэлтгэн нийлүүлэгч байгууллагад мөнгө шилжүүлж авлагаар бүртгэсэн байна.

2.8.4 Урьдчилгаа

Урьдчилгаа дансны эхний, эцсийн үлдэгдэл байхгүй байна.

2.8.5 Урт хугацаат хөрөнгө оруулалт

Урт хугацаат хөрөнгө оруулалтын эхний, эцсийн үлдэгдэл байхгүй .

2.8.6 БАРАА МАТЕРИАЛ

Бараа материалын эхний үлдэгдэл 139,4 сая, эцсийн үлдэгдэл 152,6 сая төгрөг болж, 13,2 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт №3 Бараа материалын үлдэгдэл /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
1.Тусгай зориулалтын материал	126,9	133,3	6,4
2.Эм, ороох боох материал	0,4	1,4	1,0
3.Хангамжийн материал	11,1	16,9	5,8
Дүн	139,4	152,6	13,2

Эх сурвалж: Заг сумын Засаг даргын 2019 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Бараа материалын үлдэгдэлд тайлант онд тусгай зориулалтын материал 27,9 сая төгрөгөөр нэмэгдэж, 17,6 сая төгрөгийн зарцуулалт гарч нөөцийг 10,3 сая төгрөгөөр, бусад хангамжийн материал 11,4 сая төгрөгийн худалдан авалт хийж, 7,6 сая төгрөгийн зарцуулалт гарч нөөцийг 3,8 сая төгрөгөөр тус тус нэмэгдүүлсэн нь бараа материалын үлдэгдэл өсөхөд нөлөөлжээ. Тусгай зориулалтын материалын үлдэгдлийн өсөлтөд нэгтгэлд хамрагдсан байгууллагуудаас Цэцэрлэгийн тусгай зориулалтын материал тайлант онд 5,0 мянган төгрөгөөр нэмэгдэж 3,4 сая төгрөгөөр хасагдсан, Соёлын төвийнх 2,5 сая төгрөгөөр , ЗДТГ-ынх 1,5 сая төгрөгөөр тус тус нэмэгдсэн нь үлдэгдэлд нөлөөлсөн байна. Бусад хангамжийн материалын үлдэгдэл өссөн нь сургуулийн үлдэгдэл 2,4 сая, ЭМТ-ийнх 1,2 сая төгрөгөөр өссөн нь нөлөөлжээ.

Улс, орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар бий болсон ашиглагч байгууллагад шилжүүлээгүй бараа материалын дансанд бүртгэлтэй хөрөнгө байхгүй байна.

Аудитын илрүүлэлт:

Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн аудитаар бараа материалтай холбоотой алдаа, зөрчил гараагүй .

2.8.7 Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 4556,8 сая, эцсийн үлдэгдэл 4514,1 сая төгрөг болж, 42,7 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт №4 Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
1.Барилга байгууламж	2961,4	2942,8	-18,6

БНА-2020/4/СТА-ТТЗ

2.Тээврийн хэрэгсэл	196,0	199,8	3,8
3.Машин,тоног төхөөрөмж	597,6	551,5	-42,3
4.Тавилга, эд хогшил	101,0	107,1	6,1
5.Дуусаагүй барилга байгууламж	138,1	138,1	0
6.Номын фонд	28,9	17,6	-11,3
7.Бусад үндлсэн хөрөнгө	482,0	505,2	23,2
8.Программ хангамж	2,9	2,9	0
9.Бусад биет бус хөрөнгө	48,7	48,7	0
Дүн	4556,8	4514,1	-42,7

Эх сурвалж: Заг сумын Засаг даргын 2019 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд үндсэн хөрөнгө төсвийн хөрөнгөөр бэлтгэсэн 40.7 сая, балансаас баланст шилжүүлэн авсан 14.3 сая, үнэ төлбөргүй хандиваар авсан 96.8 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн, балансаас баланст шилжүүлсэн 35.5 сая, акталсан 140.5 сая, 18,6 сая төгрөгөөр хасагдсан байна.

Дуусаагүй барилга дансанд 138,1 сая төгрөгийн хөрөнгө бүртгэлтэй байгаа нь өмнөх онуудад ОНХС-гийн хөрөнгийн санхүүжилтээр Ахмадын өргөөний өргөтгөл нэртэй ажил хийгдсэн боловч төсөвт өртгийн маргааны улмаас барилгын ажил зогсож, олгосон санхүүжилтийн хэмжээгээр дуусаагүй барилга дансанд бүтгэсэнтэй холбоотой байна.

Аудитын илрүүлэлт:

Аудитаар Соёлын төвд олгогдсон 28,0 сая төгрөгийн Пургон автомашиныг Хөрөнгийн орлого дансанд бүртгэсэн алдаа илэрснийг Үнэ төлбөргүй орлого дансанд залруулан бүртгүүлэв.

2.8.8 Өр төлбөр

Нийт өр төлбөрийн эхний үлдэгдэл байхгүй, эцсийн үлдэгдэл 0,3 сая төгрөг болж 0,3 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 5 Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өссөн+ Буурсан -	Дүнд эзлэх хувь
Богино хугацаат өр төлбөр дүн	0	0,3	0,3	100,0
1.Ажиллагсадтай холбогдсон өглөг	0	0,3	0,3	100,0
Нийт дүн	0	0,3	0,3	100,0

Эх сурвалж: Заг сумын Засаг даргын 2019 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Богино хугацаат өр төлбөрийн үлдэгдэл нь ЭМТ-ийн нийгмийн даатгалын байгууллагад төлөх шимтгэлийн дутуу төлөлтөөс үүссэн үлдэгдэл өглөг байна.

2.8.9 Засгийн газрын хувь оролцоо

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны эхний үлдэгдэл 4092,1 сая, эцсийн үлдэгдэл 4046,4 сая төгрөг болж, 45,4 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт № 31. Засгийн газрын хувь оролцоо /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт+/ бууралт -/	Дүнд эзлэх хувь
----------	----------------	-----------------	-----------------------	-----------------

Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	1483,7	1483,7	0	36,7
Өмч /төрийн/ /ТӨҮГ/				
Өмч /хувийн/ /ТӨҮГ/				
Өмч /хувьцаат/ /ТӨҮГ/				
Нэмж төлөгдсөн капитал /ТӨҮГ/				
Эздийн өмчийн бусад хэсэг /ТӨҮГ/				
Хуримтлагдсан үр дүн	767,9	722,2	-45,7	17,8
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	1840,5	1840,5	0,	45,5
Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү				
Бодлогын өөрчлөлт алдааны залруулга				
Дүн	4092,1	4046,4	-45,7	100.0

Эх сурвалж: Заг сумын Засаг даргын 2019 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Засгийн газрын оруулсан капитал данс дүнгээрээ 45,7 сая төгрөгөөр буурсан нь тайлант үеийн үр дүн -45,7 сая төгрөгөөр илэрхийлэгдсэнтэй холбоотой байна.

Бодлогын өөрчлөлт алдааны залруулга гараагүй.

2.9 Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн шууд захирагч нь энэ хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

Заг сумын ИХТ-ын хуралдааны 2018.12.17-ны өдрийн 12/07 тоот тогтоолоор сумын татварын орлогыг 35,4 сая , татварын бус орлогыг 6,1 сая, үүнээс төсөвт байгууллагын өөрийн орлогоор 0,6 сая, нийт 41,5 сая төгрөгийн орлого төвлөрүүлэх төлөвлөгөө баталжээ. Гүйцэтгэлээр 52,6 сая төгрөгийн орлого төвлөрч төлөвлөгөөг 11,1 сая төгрөгөөр давуулан биелүүлсэн байна. Орлогын нэр төрлөөр төлөвлөгөө гүйцэтгэлийг харьцуулж үзэхэд ХХОАТ /хадгаламжийн хүүгийн орлого/ 8,1 сая, татварын бус орлого буюу торгуулийн орлого 4,9 сая төгрөгөөр тус тус давж биелэн, бусад татвар, төлбөр хураамжийн орлого 1,1 сая, хөрөнгийн татвар 0,4 сая төгрөгөөр , төсөвт байгууллагын өөрийн орлого 0,4 сая төгрөгөөр тус тус тасарсан байна.

Хүснэгт 2. Төвлөрүүлэх орлого

/сая төгрөг/

Орлогын төрөл	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
А. Нийт орлогын дүн	41,5	52,6	11,1	100,0
1.Татварын орлого :	35,4	42,0	6,6	79,8
а/ Үйл ажиллагааны орлого	9,0	9,9	0,9	23,6
б/Хөрөнгийн орлого	20,0	27,2	7,2	64,8
в/Бууны албан татвар	2,0	1,6	-0,4	3,8
г/Бусад татвар, төлбөр хураамж	4,4	3,3	-1,1	7,8

д/Бусад татвар		0,03	0,03	0,1
2.Татварын бус орлого	6,1	10,6	4,5	20,2
а/Торгуулийн орлого	5,5	10,4	4,5	98,1
б/ Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	0,6	0,2	-0,4	1,9

Тайлант онд төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хэрэгжүүлэх хөтөлбөрт зориулан 1720,9 сая төгрөгийн төсөв батлагдсанаас 1592,5 сая төгрөгийг урсгал зардалд, 128,4 сая төгрөгийг хөрөнгийн зардалд зарцуулахаар батлагджээ.

Заг сумын ИТХ-ын хуралдааны 2018,12,17-ны өдрийн 12/07 тоот тогтоолоор нийт зарлага санхүүжилтийг 1720,9 сая төгрөгөөр баталж, үүнээс аймгийн төсвөөс санхүүгийн дэмжлэгээр 527,8 сая төгрөг, ОНХС-аас 66,2 сая төгрөг, ТЗШ-ээр 936,6 сая төгрөг, ЭМД-аас 21,2 сая төгрөгийн санхүүжилт авах, төсөвт байгууллагын өөрийн орлогоос 0,6 сая төгрөг оруулж, СХС-ийн зээлийн эргэн төлөлтөөс 40,0 сая төгрөг, ОНХС-гийн өмнөх оны үлдэгдлээс 57,7 сая, СХС-гийн өмнөх оны үлдэгдлээс 22,0 сая төгрөгийг зарцуулахаар эх үүсвэрийг баталжээ. Гүйцэтгэлээр 1551,5 сая төгрөгийг зарцуулж, батлагдсан төсвийг 169,3 сая төгрөгөөр хэмнэсэн байна.

Хэмнэсэн зардлыг байгууллагаар нь авч үзвэл санхүүгийн дэмжлэгээр аймгаас авах 929,8 сая төгрөгийн урсгал зардлын санхүүжилт, 66,2 сая төгрөгийн ОНХС-гийн санхүүжилтийг бүрэн авсан ба төсөвт байгууллагууд батлагдсан төсвөөс 21,5 сая төгрөгийг буцаан төвлөрүүлсэн, ОНХС-гийн батлагдсан төвөөс 81,2 сая төгрөгийн ажил дутуу хэрэгжсэн, СХС-гийн 62,0 сая төгрөгийн зээл олгогдоогүй, ЭМД-аас авах санхүүжилтийг 7,2 сая төгрөгөөр дутуу санхүүжүүлсэнтэй холбоотой

Нийт зардлын 929,8 сая төгрөгийг ТЗШ-ээс, 645,8 сая төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс, 124,1 сая төгрөгийг төсөвт байгууллагын үйл ажиллагаанаас, 21,1 сая төгрөгийг Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Гүйцэтгэлээр ТЗШ-ийн болон орон нутгийн төсвөөс авах санхүүжилтийг бүрэн авч харин эрүүл мэндийн даатгалаас авах санхүүжилтийг 13,9 сая төгрөгөөр дутуу, төсөвт байгууллагын үйл ажиллагаанаас санхүүжүүлэх эх үүсвэр 53,9 сая төгрөгөөр тасарсан байна.

Сумын ЗДТГ-т төсөвт байгууллагын үйл ажиллагаанаас 0,6 сая төгрөг төвлөрүүлэх төлөвлөгөө батлагдсанаас 0,2 сая төгрөгийг төвлөрүүлсэн бусад байгууллагад үндсэн болон туслах үйл ажиллагааны орлогын төлөвлөгөө байхгүй байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 1551,6 сая төгрөг буюу 90,1 хувьтай буюу батлагдсан төсвийг 169,3 сая төгрөгөөр хэмнэсэн байна. Хэмнэсэн зардлыг байгууллагаар нь авч үзвэл санхүүгийн дэмжлэгээр аймгаас авах 929,8 сая төгрөгийн урсгал зардлын санхүүжилт, 66,2 сая төгрөгийн ОНХС-гийн санхүүжилтийг бүрэн авсан ба төсөвт байгууллагууд батлагдсан төсвөөс 21,4 сая төгрөгийг буцаан төвлөрүүлсэн, ОНХС-гийн батлагдсан төвөөс 81,2 сая төгрөгийн ажил дутуу хэрэгжсэн, СХС-гийн 62,0 сая төгрөгийн зээл олгогдоогүй, ЭМД-аас авах санхүүжилтийг 7,2 сая төгрөгөөр дутуу санхүүжсэнтэй холбоотой байна.

Нэмэлт төсөв: Дээд шатны төсөв захирагчаас болон бусад эх үүсвэрээс 35,8 сая, төсөвт байгууллагын үндсэн бус үйл ажиллагаанаас 0,5 сая, нийт 35,7 сая төгрөгийн эх үүсвэр төвлөрсөн байна.

Үүнээс бусдаар гүйцэтгүүлсэн бараа үйлчилгээний зардалд 33,6 сая, бараа үйлчилгээний бусад зардалд 2,0 сая төгрөгийг тус тус зарцуулан үлдэгдэл 0,1 сая төгрөгийг буцаан төвлөрүүлжээ

2.10. ДАРААГИЙН АУДИТААР АВЧ ҮЗЭХ БУЮУ АНХААРАЛ ТАТАХУЙЦ БУСАД ЧУХАЛ АСУУДАЛ

Дараагийн аудитаар нэгтгэсэн тайлангийн хувьд анхаарах асуудал байхгүй болно.

БНА-2020/4/СТА-ТТЗ

2.11. Шилэн дансны мэдээлэл

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан 146 мэдээллийг хугацаанд нь, 8 мэдээллийг хугацаа хоцроож байршуулсан байна.

д/д	Хугацаа	Төрөл	Удаа	Хугацаанд оруулсан	Хугацаа хоцроосон	Хугацаа болоогүй
1	Бүтэн жил	13	13	9	2	2
2	Хагас жил	3	3	2	1	
3	Улирал бүр	2	8	7	1	
4	Сар бүр	5	60	59	1	
5	Тухай бүр	6	72	69	3	
	Нийт	29	156	146	8	2

2.12. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилтийн талаарх тайлбар, тодруулга

Өмнөх оны санхүүгийн тайланд итгэл үзүүлж аудит хийгдээгүй тул зөвлөмж өгөгдөөгүй байна.

2.13. Дүгнэлтийн хэлбэр, үндэслэл

Бид Заг сумын Засаг даргын 2019 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд аудит хийж, баталгаажуулах ажлыг АДБООУС-ын дагуу, Монгол Улсын холбогдох хууль тогтоомжид нийцүүлэн гүйцэтгэсэн.

Заг сумын Засаг даргын 2019 оны жилийн эцсийн санхүүгийн нэгтгэсэн байдал, санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүн, нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээ, нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан болон бусад илчлэл тодруулгад тайлагнасан үлдэгдэл, ажил гүйлгээнүүдийг холбогдох хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 4.1.3 дахь заалт, УСНБООУС, түүнд нийцүүлэн Сангийн сайдын баталсан заавар, журмуудын дагуу материаллаг байдлын хувьд алдаагүй, үнэн зөв, шударга илэрхийлсэн эсэхийг Аудитын гэрчилгээнд тодорхой дурдав.

Аудитын гэрчилгээг энэ тайлангийн 1 дүгээр хэсэгт үзүүлэв.

3. Менежментийн захидал

Төрийн аудитын байгууллага санхүүгийн тайлангийн аудит бүрийн төгсгөлд аудитаар илрүүлсэн зүйлсийг нэгтгэсэн менежментийн захидлыг үйлчлүүлэгч, түүний удирдлагад зориулж бэлтгэдэг бөгөөд түүнд санхүү, нягтлан бодох бүртгэл, тайлагналын бодлого, үйл ажиллагаа, дотоод хяналтыг сайжруулах зөвлөмжийг тусгадаг.

Энэхүү менежментийн захидлын агуулга АДБОУС болон аудитын дүн, дүгнэлтээс урган гарсан болно. Санхүүгийн тайлан, бусад илчлэл тодруулгын талаар санал дүгнэлт гаргахад бидний бодлого, горим зориулагдсан.

Энэ нь Заг сумын Засаг даргын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, горимыг зөвхөн аудитыг үр нөлөөтэй гүйцэтгэхэд шаардагдах цар хүрээнд дахин хянасан бөгөөд оршиж буй бүх сул талыг гаргаж ирэх боломжгүй юм.

Тиймээс аудитын тайланд тусгасан зөвлөмж нь аудит хийх үеийн нөхцөл байдлын талаарх бидний үнэлэлт, дүгнэлтийг илэрхийлж байгаа болно.

Харин эдгээр зөвлөмжийг та бидний хамтын ажиллагааны байр сууринаас гаргасан бөгөөд аудитаар өгсөн зөвлөмжийг хүлээн авч, хэрэгжүүлэх нь танай үүрэг хариуцлага юм.

Менежментийн захидалд дурдсан цаашид санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд шууд бөгөөд материаллаг хэмжээгээр нөлөөлж болзошгүй тул анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлоор нь эрэмбэлэн үзүүлэв. Үүнд:

3.1. Орлого төвлөрүүлэлттэй холбоотой асуудал

3.1.1 Илрүүлэлт:

1. Сум хөгжүүлэх сангийн зээлийн эргэн төлөлтөөс тайлант онд 40,0 сая төгрөгийн орлого төвлөрүүлж 62,0 сая төгрөгийг зээлд олгохоор төлөвлөсөн боловч 31,2 сая төгрөгийн зээл төлөгдөж, 36,2 сая төгрөгийн зээл, зээлийн хүү хугацаандаа төлөгдөөгүйгээс төлөвлөсөн хэмжээнд зээл олгогдоогүй байна.

3.1.2 Эрсдэл:

Төсвийн хөрөнгийн зарцуулалтын үр ашиг гарахгүй байх

3.1.3 Өгсөн зөвлөмж:

Сум хөгжүүлэх сангийн хугацаа хэтэрсэн зээлийг төлүүлэх арга хэмжээ авч эх үүсвэрийг бүрдүүлсний дараа зээлийг зохих журмын олгож төсвийн хөрөнгийн үр ашгийг дээшлүүлэхэд анхаарч ажиллах

3.1.4 Байгууллагаас өгсөн хариу, тайлбар:

Зөвшөөрсөн.

3.2 .Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэлтэй холбоотой асуудал

3.2.1 Илрүүлэлт:

1.ТТЗ-чийн харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайлангийн аудитаар нийт 14,2 сая төгрөгийн төлбөрийн акт тогтоогдсоны 52,1% нь буюу 7,4 сая төгрөгийн төлбөрийн акт нь батлагдсан төсвийг зориулалт бусаар зарцуулсантай холбоотой зөрчил байна.

3.2.2 Эрсдэл:

Төсвийн хөрөнгийг зориулалт бусаар зарцуулах, батлагдсан төсвийг хэтрүүлэх

3.2.3 Өгсөн зөвлөмж:

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн харьяа байгууллагуудын төсвийн хөрөнгийн зарцуулалтад тавих хяналтыг сайжруулж, Төсвийн тухай хуульд заасан бүрэн эрхийг хэрэгжүүлж ажиллах

3.2.4 Байгууллагаас өгсөн хариу, тайлбар:

Зөвшөөрсөн

Дээрх зөвлөмжийн мөрөөр зохиосон ажил гарсан үр дүнгийн талаар Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2020 оны 6 дугаар сарын 1-ний дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

4. Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

4.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

2019 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

СТ-1А

САНХҮҮГИЙН БАЙДЛЫН ТАЙЛАН

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	420891452.06	502799419.91
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	113894292.84	217868180.78
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	113894292.84	217868180.78
3121	Төгрөг	113894292.84	217868180.78
31211	Төрийн сангийн харилцах	113894292.84	217868180.78
33	АВЛАГА	167620410.00	132367462.00
335	Бусад авлага	10622000.00	3487900.00
3351	Байгууллагаас авах авлага		414900.00
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	10622000.00	3073000.00
336	Зээлийн авлага	156998410.00	128879562.00
3361	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	156998410.00	128879562.00
33612	Хувь хүмүүст олгосон зээл	156998410.00	128879562.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	139376749.22	152563777.13
351	Түүхий эд материал	127238332.04	134689206.95
35110	Тусгай зориулалттай материал	126853104.04	133268877.95
35130	Эм боох материал	385228.00	1420329.00
354	Хангамжийн материал	11138417.18	16874570.18
35410	Бичиг хэргийн материал	78100.00	554500.00
35420	Аж ахуйн материал	4295332.00	4774705.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	37500.18	0.18
35460	Хүнсний материал	1131485.00	2137165.00
35470	Бусад хангамжийн материал	5596000.00	9408200.00
35600	Мал амьтад	1000000.00	1000000.00

2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	3671256558.12	3543897078.63
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	3671256558.12	3543897078.63
392	Биет хөрөнгө	3622584558.12	3495225078.63
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	2961391891.00	2942799891.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	55816551.24	143832162.78
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	196015192.00	199842005.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	127119852.52	83319372.49
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	597615456.81	551543157.38
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	438585621.40	422889746.21
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	101050327.78	107132975.80
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	62379289.47	58944447.93
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	482080240.00	505225240.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	198668448.04	258247270.34
39216	Дуусаагүй барилга, байгууламж	138105400.00	138105400.00
39217	Ном	28895813.20	17809409.20
393	Биет бус хөрөнгө	48672000.00	48672000.00
39301	Програм хангамж	2938762.00	2938762.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	2938762.00	2938762.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	48672000.00	48672000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	4092148010.18	4046696498.54
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	0.00	320324.47
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	0.00	320324.47
413	Өглөг	0.00	320324.47
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг		320324.47
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	4092148010.18	4046376174.07
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	4092148010.18	4046376174.07
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	1483681137.50	1483681137.50
51101	Өмч: - төрийн	1483681137.50	1483681137.50
512	Хуримтлагдсан үр дүн	767922532.22	722150696.11
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	1010201975.95	767922532.22
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-242279443.73	-45771836.11
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	1840544340.46	1840544340.46
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	4092148010.18	4046696498.54

4.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан

2019 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

СТ-2А

САНХҮҮГИЙН ҮР ДҮНГИЙН ТАЙЛАН

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГА АНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1874002084.57	1794532300.94
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	63015618.27	42009907.24

110	Орлогын албан татвар	32908018.27	37099027.24
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	32908018.27	37099027.24
110002	Үйл ажиллагааны орлого	11359595.64	9922373.78
110003	Хөрөнгийн орлого	21548422.63	27176653.46
113	Хөрөнгийн албан татвар	2100000.00	1590000.00
113002	Бууны албан татвар	2100000.00	1590000.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	28007600.00	3320880.00
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	1151600.00	3291080.00
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	1016900.00	643700.00
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр		350000.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	134700.00	2297380.00
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	25600000.00	0.00
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	25600000.00	
1183	Бусад татвар	1256000.00	29800.00
118304	Нохойны албан татвар	1256000.00	29800.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	185159759.00	178642113.70
120	Нийтлэг татварын бус орлого	185159759.00	178642113.70
120003	Торгуулийн орлого	5593782.00	10370940.70
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	179565977.00	167271173.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	6558132.00	33060784.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	113000.00	200000.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	172894845.00	134010389.00
120009	Бусад орлого		1000000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1625826707.30	1573880280.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	917709334.00	929832400.00
131003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	3510734.00	0.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	914198600.00	929832400.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	40557908.30	37018600.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж		5500000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	40557908.30	29719100.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого		1799500.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	656113700.00	593072100.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	338327100.00	0.00
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	272821100.00	526841300.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	44965500.00	66230800.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	11445765.00	13957180.00

134001	Нийгмийн даатгалын сангаас санхүүжих	11445765.00	0.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих		13957180.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	1891657330.89	1800410847.18
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1891657330.89	1800410847.18
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1475361926.59	1754796417.18
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	746180907.00	926600023.47
210101	Үндсэн цалин	603506212.00	805336689.47
210102	Нэмэгдэл	69777448.00	46737073.00
210104	Урамшуулал	41272855.00	45575251.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	31624392.00	28951010.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	85919439.00	117405565.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	79051578.00	71875089.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1726220.00	10606941.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1244124.00	7732056.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	278508.00	2345422.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	3619009.00	24846057.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	169807607.97	169595510.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	10375285.00	18447578.00
210302	Түлш, халаалт	157633759.97	150819212.00
210303	Цэвэр, бохир ус	1798563.00	328720.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	50049223.07	79928738.09
210401	Бичиг хэрэг	9240871.00	9373100.00
210402	Тээвэр, шатахуун	32151930.00	37357700.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2886670.00	3997908.00
210404	Ном, хэвлэл	353000.00	586100.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1091900.00	2632105.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2385460.00	2913041.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	1939392.07	95000.00
210408	Бараа материал акталсны зардал		22973784.09
2105	Нормативт зардал	59170996.00	64010243.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	16145649.00	19390439.00
210502	Хоол, хүнс	41491517.00	42893304.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1533830.00	1726500.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	27306364.00	38847107.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	59000.00	1306907.00
210602	Тавилга		2060000.00
210604	Урсгал засвар	27247364.00	35480200.00
2107	Томилолт, зочны зардал	11496300.00	17075000.00
210702	Дотоод албан томилолт	11496300.00	13075000.00
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах		4000000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	101464688.00	67327506.00

210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	97816238.00	62974006.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох		731500.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар		18000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо		40000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	3500000.00	3564000.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	148450.00	
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	223966401.55	274006724.62
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	33467880.00	29729230.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	6166200.00	4874400.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	184332321.55	239403094.62
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	416295404.30	45614430.00
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	4000000.00	0.00
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	4000000.00	
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	67163707.00	40623355.00
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж	34803207.00	
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	13851000.00	13670320.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж		18230500.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	13336200.00	
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	5173300.00	8722535.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	800066.30	0.00
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	800066.30	
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	342837834.00	95000.00
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	338327100.00	0.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	3510734.00	0.00
213404	Хөрөнгийн	1000000.00	95000.00
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	1493797.00	4896075.00
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1493797.00	4896075.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	-17655246.32	-5878546.24
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	224624167.41	39893289.87
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	153417857.67	39893289.87
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	6000000.00	
225007	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зардал	65206309.74	
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	-224624167.41	-39893289.87
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	-242279413.73	-45771836.11

4.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2019 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

СТ-2А

МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	<u>1772636154.57</u>	<u>1696189759.94</u>
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	63015618.27	43009907.24
110	Орлогын албан татвар	32908018.27	37099027.24
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	32908018.27	37099027.24
110002	Үйл ажиллагааны орлого	11359595.64	9922373.78
110003	Хөрөнгийн орлого	21548422.63	27176653.46
113	Хөрөнгийн албан татвар	2100000.00	1590000.00
113002	Бууны албан татвар	2100000.00	1590000.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	28007600.00	4320880.00
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	1151600.00	2941080.00
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	1016900.00	643700.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	134700.00	2297380.00
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	25600000.00	350000.00
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	25600000.00	350000.00
1183	Бусад татвар	1256000.00	1029800.00
118301	Бусад татвар		1000000.00
118304	Нохойны албан татвар	1256000.00	29800.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	83793829.00	80641072.70
120	Нийтлэг татварын бус орлого	83793829.00	80641072.70
120003	Торгуулийн орлого	5593782.00	10370940.70
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	78200047.00	70270132.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	78087047.00	70070132.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	113000.00	200000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1625826707.30	1572538780.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	917709334.00	929832400.00
131003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	3510734.00	0.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	914198600.00	929832400.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	40557908.30	35677100.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж		5500000.00

131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	40557908.30	29719100.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого		458000.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	656113700.00	593072100.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	338327100.00	0.00
132002	Засгийн газрын, Засаг даргын нөөц хөрөнгийн санхүүжилт	272821100.00	526841300.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	44965500.00	66230800.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	11445765.00	13957180.00
134001	Нийгмийн даатгалын сангаас санхүүжих	11445765.00	
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих		13957180.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	<u>1661357973.30</u>	<u>1551461172.00</u>
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	<u>1661357973.30</u>	<u>1551461172.00</u>
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	<u>1245496599.00</u>	<u>1507439442.00</u>
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	746180937.00	927847863.00
210101	Үндсэн цалин	611001412.00	759204006.00
210102	Нэмэгдэл	69777448.00	94387027.00
210104	Урамшуулал	37198758.00	53387013.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	28203319.00	20869817.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	85919439.00	115837401.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	58642820.00	79026802.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	7011987.00	9255143.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	5329661.00	7182023.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1228878.00	1848833.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	13706093.00	18524600.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	169083582.00	169861410.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	10743964.00	13550708.00
210302	Түлш, халаалт	156591934.00	155716082.00
210303	Цэвэр, бохир ус	1747684.00	594620.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	49950531.00	61391708.00
210401	Бичиг хэрэг	7939931.00	9737500.00
210402	Тээвэр, шатахуун	31834130.00	37736300.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2986670.00	4436108.00
210404	Ном, хэвлэл	567900.00	2991200.00

210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1399400.00	2306300.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	5222500.00	4184300.00
2105	Нормативт зардал	60625236.00	67403424.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	15810600.00	19783540.00
210502	Хоол, хүнс	39799836.00	43898984.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	5014800.00	3720900.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	15779464.00	25371700.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	1600000.00	2494000.00
210602	Тавилга	192000.00	1550000.00
210604	Урсгал засвар	13987464.00	21327700.00
2107	Томилолт, зочны зардал	11496300.00	17075000.00
210702	Дотоод албан томилолт	11496300.00	13075000.00
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах		4000000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	18018310.00	79445506.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	14329830.00	74969006.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох		854500.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар		18000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	40000.00	40000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	3500000.00	3564000.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	148480.00	
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	88442800.00	43205430.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	82056600.00	36470230.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	6386200.00	6735200.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	415861374.30	44021730.00
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	3680000.00	0.00
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	3680000.00	
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	67049707.00	39030655.00
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж	32199375.00	
213203	Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж	2603832.00	
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	13737000.00	13670320.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж		18230500.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	13336200.00	
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	5173300.00	7129835.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	800066.30	0.00
213304	Хөрөнгийн	800066.30	

2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	342837834.00	95000.00
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	338327100.00	0.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	3510734.00	0.00
213404	Хөрөнгийн	1000000.00	95000.00
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	1493767.00	4896075.00
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1493767.00	4896075.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	<u>111278181.27</u>	<u>144728587.94</u>
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	120900337.00	40754700.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	120900337.00	40754700.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	120900337.00	40754700.00
223001	Бусад хөрөнгө	88521837.00	
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	32378500.00	40754700.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	<u>-120900337.00</u>	<u>-40754700.00</u>
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	-9622155.73	103973887.94
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	123516448.57	113894292.84
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	113894292.84	217868180.78

4.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2019 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

СТ-4А

ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ/ӨМЧИЙН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ТАЙЛАН

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Бусад	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	2018 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,435,009,137.50	1,194,881,014.98	1,010,201,975.95		3,640,092,128.43
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,435,009,137.50	1,194,881,014.98	1,010,201,975.95	###	3,640,092,128.43

C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт	48,672,000.00	645,663,325.48			694,335,325.48
C07	Тайлант үеийн үр дүн			-242,279,443.73		-242,279,443.73
C08	2018 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,483,681,137.50	1,840,544,340.46	767,922,532.22	###	4,092,148,010.18
D01	2018 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,483,681,137.50	2,486,207,665.94	183,601,567.00	###	4,092,148,010.18
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,483,681,137.50	1,840,544,340.46	767,922,532.22	###	4,092,148,010.18
D08	Тайлант үеийн үр дүн			-45,771,836.11		-45,771,836.11
D09	2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,483,681,137.50	1,840,544,340.46	722,150,696.11	###	4,046,376,174.07

4.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2019 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

ТГ

ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

/ төгрөгөөр /

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Өмнөх оны		Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл				
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1515567000.00	1383681257.00	1720903600.00	1551642697.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1376125700.00	1298401169.00	1592537600.00	1504516697.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1317199600.00	1239559669.00	1552236700.00	1465486042.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	747280400.00	744999537.00	937467100.00	927847863.00
210101	Үндсэн цалин	611845600.00	609820012.00	765734600.00	759204006.00
210102	Нэмэгдэл	70176200.00	69777448.00	90991000.00	94387027.00
210104	Урамшуулал	37580600.00	37198758.00	53606300.00	53387013.00

210105	Гэрээт ажлын хөлс	27678000.00	28203319.00	27135200.00	20869817.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	87948800.00	85919439.00	116376500.00	115837401.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	58653200.00	58642820.00	79328100.00	79026802.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	7333400.00	7011987.00	9261800.00	9255143.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	5856600.00	5329661.00	7409900.00	7182023.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1460400.00	1228878.00	1852100.00	1848833.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	14645200.00	13706093.00	18524600.00	18524600.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	170068500.00	169083582.00	175693700.00	169861410.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	11984200.00	10743964.00	12661900.00	13550708.00
210302	Түлш, халаалт	156865300.00	156591934.00	161971800.00	155716082.00
210303	Цэвэр, бохир ус	1219000.00	1747684.00	1060000.00	594620.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	50263900.00	49978531.00	65035900.00	61391708.00
210401	Бичиг хэрэг	7785400.00	7939931.00	8368400.00	9737500.00
210402	Тээвэр, шатахуун	31834800.00	31834130.00	40610900.00	37736300.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3152100.00	2986670.00	7119700.00	4436108.00
210404	Ном, хэвлэл	598300.00	595900.00	3022600.00	2991200.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1399400.00	1399400.00	2660000.00	2306300.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	5493900.00	5222500.00	3254300.00	4184300.00
2105	Нормативт зардал	60665000.00	60625236.00	69929300.00	67403424.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	15810600.00	15810600.00	21307000.00	19783540.00
210502	Хоол, хүнс	39801000.00	39799836.00	44854400.00	43898984.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	5053400.00	5014800.00	3767900.00	3720900.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	22714600.00	21675964.00	48370500.00	48189700.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	3029800.00	2810000.00	6585000.00	6552000.00
210602	Тавилга	1500000.00	1500000.00	20400000.00	20310000.00
210604	Урсгал засвар	18184800.00	17365964.00	21385500.00	21327700.00
2107	Томиллолт, зочны зардал	11608300.00	11496300.00	19027800.00	17075000.00
210702	Дотоод албан томиллолт	11608300.00	11496300.00	15027800.00	13075000.00
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах			4000000.00	4000000.00

**Заг сумын Засаг даргын 2019 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит**

2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	12161000.00	12018280.00	74409300.00	12574106.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	8454500.00	8329830.00	70119800.00	8097606.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох			667500.00	854500.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ			18000.00	18000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	18000.00		40000.00	40000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	40000.00	40000.00		
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	3500000.00	3500000.00	3564000.00	3564000.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	148500.00	148450.00		
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	154489100.00	83762800.00	45926600.00	45305430.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	146650800.00	75936600.00	39097600.00	38570230.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	7838300.00	7826200.00	6829000.00	6735200.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	58926100.00	58841500.00	40300900.00	39030655.00
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	26595500.00	26595000.00	0.00	0.00
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	26595500.0	26595000.0		
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	32330600.00	32246500.00	40300900.00	39030655.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	13821000.0	13737000.0	14907000.00	13670320.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж			18230500.00	18230500.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	13336200.0	13336200.0		
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	5173400.0	5173300.0	7163400.00	7129835.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	139441300.0	85280088.0	128366000.0	47126000.0
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	139441300.0	85280088.0	128366000.0	47126000.0
220001	Барилга байгууламж	139441300.0	85280088.0	128366000.00	47126000.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1515567000.00	1367444967.00	1715903600.00	1639476129.00
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	914198600.00	912704803.00	929832400.00	924936325.00

Заг сумын Засаг даргын 2019 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	914198600.0	912704803.0	929832400.00	924936325.00
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	365985900.00	379781866.00	645772100.00	630312492.00
132001	Орон нутгийн төсвөөс	321020400.0	334816366.0	579541300.00	564081692.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	44965500.0	44965500.0	66230800.00	66230800.00
1340	НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	0.00	0.00	21163900.00	13957180.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих			21163900.00	13957180.00
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	235382500.00	74958298.00	119135200.00	70270132.00
1E+06	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	123000000.0	74845298.0	32000000.00	70070132.00
1E+06	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	600000.0	113000.0		200000.00
1E+06	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	111782500.0		87135200.00	
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		106409838.29		90173548.29
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		90173548.29		178006980.29
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	6	6	6	6
610001	Төсвийн байгууллага	6	6	6	6
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	94	90	98	98
620001	Удирдах ажилтан	12	12	12	12
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	51	54	56	56
620003	Үйлчлэх ажилтан	27	23	29	29
620004	Гэрээт ажилтан	4	1	1	1
63	СУРАЛЦАГЧДЫН ТОО (ЖИЛИЙН ДУНДЖААР)	342	344	347	347
630	ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛЬД СУРАЛЦАГЧИД	267	269	272	272
630001	Төрийн өмчит ЕБС	267	269	272	272
631	СУРГУУЛИЙН ӨМНӨХ БОЛОВСРОЛЫН БАЙГУУЛЛАГА	75	75	75	75
631001	Төрийн өмчит СӨБ байгууллага	75	75	75	75
64	ЭМЧЛҮҮЛЭГСЭДИЙН ТОО	0.00	4242	0.00	4346
640001	Улсын эмнэлгээр хэвтэн эмчлүүлэгсдийн тоо		331		333

640002	Улсын эмнэлгийн амбулатороор эмчлүүлэгсдийн тоо		3911		4013
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	94	91	98	98
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	9	9	9	9
650004	СЭБ болон бага, дунд боловсролын албан хаагч (ТҮБД)	25	28	28	28
650006	Соёл урлагийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮСУ)	3	4	4	4
650008	Эрүүл мэндийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮЭМ)	16	16	16	16
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	30	26	33	33
650010	Гэрээт ажилтан	4	1	1	1
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	7	7	7	7

4.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

2019 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

НТ-2

НЭМЭЛТ САНХҮҮЖИЛТИЙН ТАЙЛАН

/ төгрөгөөр /

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Гүйцэтгэл
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	0.00	35677100.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	0.00	35582100.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	0.00	35582100.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	0.00	33582100.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж		33582100.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	0.00	2000000.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		2000000.00
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	0.00	95000.00
213403	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, төвлөрүүлэх шилжүүлэг		95000.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	0.00	35677100.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	0.00	35677100.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж		5500000.00

131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	29719100.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	458000.00
IV	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)	
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	

АУДИТЫН ТАЙЛАНГ:

БЭЛТГЭСЭН: ГЭРЭЭТ АУДИТОР

Д.ЦЭЦЭГМАА

АНХАН ШАТАНД ХЯНАСАН: АУДИТЫН МЕНЕЖЕР

А.ЦЭЭНЯМ

ХОЁРДАХЬ ШАТАНД ХЯНАСАН:

ДАРГА ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Б.МӨНХБАТ

Огноо: 2020.03.23